

Zinka Zorko

(24. februar 1936–22. marec 2019)

BESEDE SLOVESA

Draga Zinka, moja dolgoletna strokovna sopotnica!

V svečani dvorani Slovenske akademije znanosti in umetnosti sva se ob Tvoji 80-letnici zadnjič srečali. Dobro razpoložena strokovna družčina se je po svečanem kosilu optimistično poslavljala od Tebe. Odhajala si naslednje dni na operacijo kolkov. Zaželela sem Ti uspešno okrevanje, saj sem imela to izkušnjo že za seboj. Kdo bi takrat slutil, da je bilo to naše srečanje zadnje, da je bilo to naše resnično slovo ...

Okrevanje ni potekalo po pričakovanjih; pojavljali so se še dodatni zapleti, vendar smo bili prepričani, da jih boš premagala. Za novo leto letos si me poklicala. Voščili sva si vse dobro. Začela si govoriti o mojem delu in mi izražati priznanja. Bila sem v zadregi in pravzaprav začudena – kaj to pomeni? Zdaj vem. Slutnja. Želela si mi še to povedati ... Kmalu zatem, marca, pa nas je presenetila nepojmljiva vest o Tvojem odhodu. Tvoj zvonki glas je utihnil. Odšla si iz ljubečega družinskega in strokovnega kroga. Odšla, nepovratno, odšla in pustila vse za seboj! In zdaj že uživaš blaženi, zasluženi večni pokoj – tam v prelepi rodni koroški deželi, ki si ji bila vse življenje neizmerno zvesta ...

Zdi se, kot da si nekam nujno odpotovala in se bomo čez čas spet videli! A tokrat si odšla nepreklicno, vendar zame, za nas, ki smo Te poznali, spoštovali, ostala živa! Živa vse od dne, ko sem te na dialektološkem seminarju Tvojega cenjenega mentorja, akademika prof. dr. Tineta Logarja, prvič srečala. Svetlolaska je pripovedovala zabavno narečno zgodbo iz rodne okolja o švercanju saharina ali petroleja v »stari Jugoslaviji« ob koroško-avstrijski meji. Še zdaj slišim živahen, nekoliko sekajoč govorni ritem Tvoje rodne koroške govorice. Po diplomi si na profesorjevo žalost, rad bi Te obdržal, sprejel za asistentko, odšla na gimnazijo na Ravne na Koroškem, pa tudi družino si si ustvarila. Čez nekaj let pa si se ponovno oglasila na Katedri za zgodovino in dialektologijo slovenskega jezika, polna raziskovalne vneme in navdušenja. Ob svojih družinskih in pedagoških obveznostih, mislim, da že v Mariboru, si najprej zaključila magisterij, nato še doktorat o govorih Dravske doline. Koroška narečna skupina je tako dobila tehtno raziskovalko, kot pred leti Notranjska z Dolenjsko dr. Jakoba Riglerja. Veliko veselje in zadoščenje mentorja Tineta Logarja, ki je tako vzgojil zgledno samostojno raziskovalko – in naslednico, saj ga je po upokojitvi leta 1985 dobro desetletje uspešno nadomeščala, vse do strokovne zrelosti druge njegove specializantke, dialektologinje, dr. Vere Smole. Vsak teden si pripotovala iz Maribora ... Ob svojem pedagoškem,

znanstvenoraziskovalnem, terenskem delu na Pedagoški fakulteti v Mariboru si bila trajno vpeta še v strokovno-organizacijske obveznosti, saj se je vsa sedemdeseta in osemdeseta leta preteklega stoletja mariborska Pedagoška fakulteta preobražala v Filozofsko fakulteto. Pogumno, daljnoročno zazrta v prihodnost mariborske univerze, si prevzemala vso težo odgovornosti pri snovanju Oddelka za slovanske jezike in književnostjo na Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru. Koliko besed nezaupanja je bilo takrat slišati po Ljubljani ... V tistih letih sva se skupaj zavzemali za vzgojo potrebnih kadrov s področja dialektologije in zgodovinskega jezikovnega razvoja, vse v dobri veri, da bo čez 10 let na Filozofski fakulteti v Mariboru že vse drugače. Nisva se zmotili. Čas je tekel neizmerno hitro in mariborska slovenistika se je z mladimi močmi uspešno osamosvojila, okrepila, zaživela. Raziskovalno delo se je razširilo v panonski slovenski narečni prostor, slovenistika pa se je obogatila z novimi jezikoslovnimi spoznanji o Prekiji, o Slovenskih goricah in Prekmurju s Porabjem – v sočasnem in zgodovinskem uvidu. V narodnostnem pogledu so bili po Tvojih zaslugah, izjemni spretnosti, posebej pomembni oživljeni sosedski stiki s koroškimi in štajerskimi Slovenci prek meje, posebej pa s porabskimi Slovenci na Madžarskem kot tudi strokovni stiki z Visoko šolo v Sombotelu in slavistiko na Univerzi v Budimpešti. Povsod si bila prisotna in vztrajno dejavna. Dokaz temu so med drugim tudi mednarodni dialektološki simpoziji, ki so pod Tvojim vodstvom zaživele v Mariboru. V prijetnem kolegialnem ozračju smo obhajali 80-letnico Tvojega mentorja, akademika Tineta Logarja, spominski simpozij za pokojnim profesorjem Jakobom Riglerjem, mojo 70-letnico, Tvojo 70-letnico in odhod v formalni pokoj in druge simpozije, saj si delala z vsemi močmi še naprej – kot mentorica, organizatorica, kot predavateljica, prodekanka, dolga leta kot prorektorica Univerze v Mariboru itd. Organizirala si tudi dialektološke tabore v Porabju. Kako hitro smo se zblížali z domačini! »*Slavci so prišli, Slavci so prišli*«, je ganjeno vzklikala stara ženička. Bilo je nepozabno, ko je v svoji mali izbici z okenske police vzela oguljeno Küzmičevo *Knigo molitveno* v stari knjižni prekmurščini, s sosedo pa sta nam skupaj zmolili, ne povedali, po domače očenaš: »*Oča naš, šteri si vu nebesaj, sveti se ime tvoje ...*« V vasici Verici pa smo obiskali domačega lončarja, da bi spoznali njegovo izvirno terminologijo in občudovali glinaste posode, ki jih ni ustvarjal le za vsakdanjo uporabo, marveč tudi »*za lépotu*« in tudi za obisk sv. Janeza Pavla II., ki je konec 70-ih let obiskal Slovenijo ...

Koliko takšnih utrinkov! Iz dneva v dan so krasili Tvoje življenje in bogatili nas, ki smo Te srečevali. Vedno zavzeto za stvar, izvirno, s Tebi lastno neposrednostjo, človeško toplino in originalnostjo. Vse to je ostalo živo, čeprav morda ni nikjer zapisano. Hvala Ti, ker si bila med nami in z nami.

Martina Orožen